

Grupa 1

System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT.

Spojrzenie eksperckie

19-20.01.2015 r.

Moderator: Renata Siwiec

Dział Konsultingu Deloitte | Sektor Publiczny

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT
  - Ujęcie podmiotowe
  - Ujęcie przedmiotowe
  - Rozwiązania operacyjne i techniczne
  - Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń
4. Podsumowanie

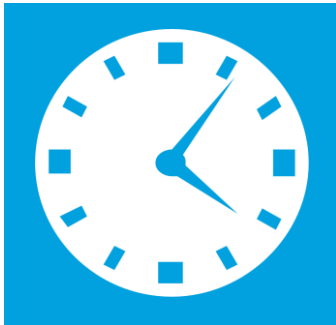
Agenda

1. Zasady warsztatu

Zasady pracy na warsztatach

Otwarta formuła ekspercka

Techniczne

Ramy czasowe:
11.00 do 13.00

Formuła
warsztatowa –
otwarta

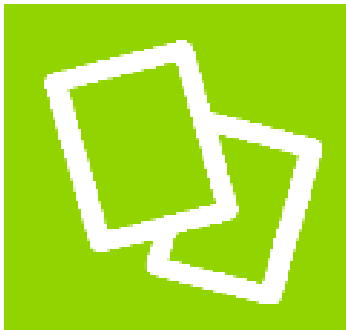

Pytania
w trakcie
prezentacji

Dostępność
w kuluarach

Merytoryczne

Rozwiązania
specyficzne
(duopolis) do
twórczego
wykorzystania

Uwzględnione
złożone tryby
realizacji
projektów
w różnych PI

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. **Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne**

Wprowadzenie - współczesne procesy urbanizacyjne

Wspólna wizja rozwoju metropolitalnego na poziomie Unii Europejskiej

Europa to jeden z najbardziej zurbanizowanych kontynentów (68% ludności)

Granice administracyjne miast nie odzwierciedlają fizycznej, socjalnej, ekonomicznej czy środowiskowej rzeczywistości i dotyczy to zarówno zjawisk pozytywnych jak i negatywnych

Na poziomie europejskim zdiagnozowane zostały podstawowe bariery rozwojowe i podzielana jest wspólna wizja miast przyszłości

Przyszłość metropolii to świadomie zdywersyfikowane ścieżki rozwoju (zrównoważona ekonomia oparta o lokalne zasoby i kompetencje kluczowe, różnorodność i innowacje zakotwiczone przez procesy partycypacyjne)

Source: http://europa.eu/about-eu/countries/index_pl.htm

Trendy globalne i postępujące procesy urbanizacyjne:

- Miasta jako klucz do zrównoważonego rozwoju UE
- Zagrożenia dla realizacji optymistycznych scenariuszy rozwoju
- Działania interwencyjne wobec zdiagnozowanych zagrożeń
- Nowe formy zarządzania obszarami miejskimi jako odpowiedź na wyzwania

Postępujące procesy urbanizacyjne wobec wyzwań przyszłości

Nowe formy zarządzania obszarami miejskimi jako odpowiedź na wyzwania

Implementacja holistycznych modeli zrównoważonego rozwoju miejskiego

- Zintegrowane i kompleksowe podejście do zdiagnozowanych problemów
- Rozwiązania tworzone z udziałem odbiorców (mieszkańców) i uwzględnieniem charakteru miejsc
- Połączenie formalnych struktur zarządzania z elastycznymi i nieformalnymi korespondującymi na poziomie źródeł problemu
- Tworzenie systemów zarządzania zdolnych do budowania wspólnych wizji, godzenia konkurencyjnych celów i sprzecznych modeli rozwoju
- Koordynacja wertykalna i horyzontalna (współpraca z innymi miastami i JST, centra usług wspólnych, współinwestowanie w powiększonej skali)
- Współpraca podmiotów ponad granicami administracyjnymi celem zapewnienia spójnego rozwoju i efektywnego wykorzystania zasobów.

Systemy zarządzania zaadaptowane do zmieniających się okoliczności – metropolitalne i mikroskalowe

---

Odejście od monosektorowych wizji rozwoju miejskiego, nowe tryby planowania (foresight) i zarządzania w oparciu o wzmocnienie pozycji obywateli, udział wszystkich zainteresowanych stron i innowacyjne wykorzystanie modelu kapitału społecznego

---

Innowacje społeczne poszerzające przestrzeń dla aktywności obywatelskiej

---

Miejskie Obszary Funkcjonalne w Polsce

Obszary podlegające intensywnym procesom urbanizacyjnym

Obszar Funkcjonalny (KPZK 2030) to:

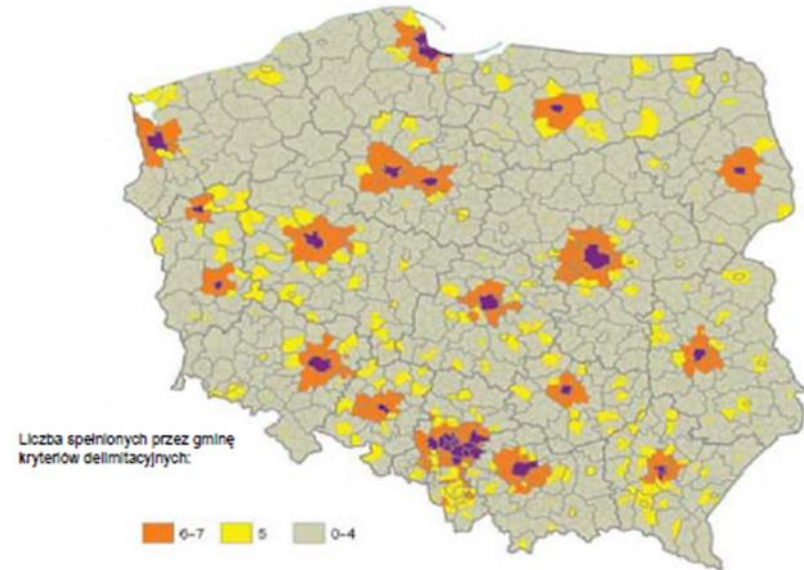
„zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi, jednolitymi celami rozwoju”.

Typologia podziału MOF odnosi się do funkcji ośrodków miejskich w systemie osadniczym kraju.

MOF to narzędzie, które pozwala przekraczać narzucone administracyjnie granice gmin, czy powiatów, dzięki czemu pojawia się możliwość sprawniejszego i efektywniejszego reagowania na wyzwania stojące przed regionem.

Obszar MOF jest wynikiem samookreślenia się metropolii w oparciu o wskaźniki i wolę współpracy.

Mapa 1 Delimitacja Miejskich Obszarów Funkcjonalnych według opracowania prof. Przemysława Śleszyńskiego (PAN) - zgodnie z ilością spełnianych wskaźników.

Źródło: Przemysław Śleszyński, „Delimitacja Miejskich Obszarów Funkcyjnych stolic województw”, Przegląd Geograficzny PAN, 2013

Wydzielenie MOF nastąpiło na podstawie 3 grup wskaźników:

- Wskaźniki funkcjonalne
- Wskaźniki społeczno-gospodarcze
- Wskaźniki morfologiczne

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. **System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT**
  - **Ujęcie podmiotowe**
  - Ujęcie przedmiotowe
  - Rozwiązania operacyjne i techniczne
  - Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń

Pytania u podstaw podmiotowości MOF

Etap samookreślenia metropolitalnego (1/2)

Pamiętając o zachodzących procesach urbanizacyjnych każde z miast musi samodzielnie określić:

Czym ma być Miejski Obszar Funkcjonalny?

Czy da się to osiągnąć za pomocą Związku ZIT?

Faktyczny kierunek rozwoju metropolii jest sumą składowych mikrodecyzji podejmowanych przez wszystkich interesariuszy i nie da się go zadekretować trzeba mu stworzyć warunki: podstawy, zachęty, przestrzeń i „atmosferę” (ang. soft power).

Czy miasto rdzenia będzie rodzajem bezwzględnej leja czy raczej przyjmie formę rozgwieżdżonej?
MOF-y różnych prędkości w zależności od wybranej roli.

1 Po co podejmować działania? *(strategicznie)*

2 Co pomoże osiągnąć cel? *(operacyjnie)*

3 Jakie podjąć działania? *(technicznie)*

Pytania u podstaw podmiotowości MOF

Etap samookreślenia metropolitalnego (2/2)

Pamiętając o zachodzących procesach urbanizacyjnych każde z miast musi samodzielnie określić:

Czym ma być Miejski Obszar Funkcjonalny?
Czy da się to osiągnąć za pomocą Związku ZIT?

Realizacja Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce ma na celu:

- 1. promowanie partnerskiego modelu współpracy** różnych jednostek administracyjnych na miejskich obszarach funkcjonalnych,
2. zwiększenie efektywności podejmowanych interwencji poprzez realizację zintegrowanych projektów odpowiadających w sposób kompleksowy na potrzeby i problemy miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie,
3. zwiększanie wpływu miast i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie na kształt i sposób realizacji działań wspieranych na ich obszarze w ramach polityki spójności.

Wsparcie MOF przy pomocy instrumentów polityki spójności jest wsparciem komplementarnym do działań prowadzonych przez Rząd RP w kierunku rozwiązań **ułatwiających współpracę JST z MOF**

Kierunki działań (Priorytety Inwestycyjne) służące zwiększeniu konkurencyjności MOF wojewódzkich, atrakcyjności ich rynków pracy, czy inwestycyjnej :

- rozwój zrównoważonego, sprawnego transportu łączącego miasto oraz poprawa dostępności transportowej do głównych ośrodków miejskich
- realizacja planów gospodarki niskoemisyjnej,
- rewitalizacja zdegradowanych dzielnic,
- poprawa stanu środowiska przyrodniczego
- wzmacnianie badań, rozwoju techn., innowacji
- sieciowania społeczno-gospodarczego miast
- **budowania kultury partnerstwa**
- poprawy koordynacji zarządzania na MOF tak, aby rozwiązywane były wspólne problemy
- umacniania działań partnerskich w tych ośrodkach i budowania trwałej współpracy pomiędzy partnerami z jednostek samorządu terytorialnego realizującymi projekty na terenie miast wojewódzkich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie.

ZIT według UP to narzędzie strategiczne ale zoperacjonalizowane

Rola ZIT – Po co? (1/2)

Ujęcie strategiczne

Strategicznie

- Nowa rola metropolii – trendy
- Wspólne problemy – wspólne rozwiązania
- Siła synergii i korzyści skali
- Po 2020 – zachowanie ciągłości rozwoju (bez „tąpnięcia” unijnego)

Operacyjnie

- Rola narzędzia wyznaczona UP
- Rola IP doprecyzowana w RPO i POPT
- Konsumpcja środków RPO / KPO
- Koordynacja projektów infrastrukturalnych

Kreowanie metropolii dobrze osadzonej w OF wymaga skokowego zwiększenia nakładów inwestycyjnych. Jest to możliwe z wykorzystaniem dedykowanych, w procedurach pozakonkursowych i konkursowych z preferencją dla ZIT, środków polityki spójności w na poziomie krajowym, regionalnym i przekazanych bezpośrednio Związkowi ZIT w postaci budżetu własnego ZIT. Oznacza to, iż władze związanych JST mają niepowtarzalną szansę wykorzystania komplementarnych, uzupełniających się źródeł finansowania do skoku rozwojowego a jednocześnie dysponują finansowym zapleczem (budżet ZIT) do realizacji mniejszych projektów pozwalających płynnie łączyć kluczowe przedsięwzięcia i maksymalnie wyzyskiwać ich potencjał rozwojowy.

Taka konstrukcja gwarantuje solidne podstawy dla realizacji celów ZIT opisanych Umową Partnerstwa i umożliwia faktyczne uruchomienie procesów katalizujących rozwój metropolitalny.

Rola ZIT – Po co? (2/2)

Ujęcie operacyjne

Strategicznie

- Nowa rola metropolii – trendy
- Wspólne problemy – wspólne rozwiązania
- Siła synergii i korzyści skali
- Po 2020 – zachowanie ciągłości rozwoju (bez „tąpnięcia” unijnego)

Operacyjnie

- Rola narzędzia wyznaczona UP
- Rola IP doprecyzowana w RPO i POPT
- Konsumpcja środków RPO / KPO
- Koordynacja projektów infrastrukturalnych

ZIT służy do realizacji strategii terytorialnych i wymaga całkowitej zmiany podejścia do tworzenia i zarządzania projektami w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej.

Celem ZIT jest „realizacja pakietów różnych tematycznie, ale wzajemnie powiązanych i komplementarnych projektów” a więc efektem wyboru na poziomie związku ZIT powinny być nie pojedyncze projekty, ale pakiety projektów wzajemnie zintegrowanych i komplementarnych. Pakiety te powinny oferować kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych problemów i w sposób znaczący wpływać na zmianę założonych wskaźników.

Zadaniem Związku ZIT w ramach delegacji uprawnień jest zatem wybór pakietów projektów przewidzianych do realizacji w formule ZIT oraz uzgodnienie projektów komplementarnych.

Rola ZIT – co?

czym powinien być organ MOF / Związek ZIT?

Co należy osiągnąć dla podmiotu zarządzającego MOF - Związku ZIT?

- ➔ **Relacje partnerskie** przy znaczących różnicach (władzy, potencjałów, obszarów zainteresowań itp.)
- ➔ **Samodzielność** decyzyjną i reprezentatywny system zarządzania
- ➔ Możliwość **elastycznego** przekształcania się/rozszerzania
- ➔ Dłuższy, poza kadencyjny **horyzont planowania** i realizacji zadań
- ➔ Możliwość otrzymywania zasilenia z budżetów JST jak najprostszą drogą („pieniądze znaczone”), **zadania zleczone przez JST**

Same ZIT-y na taką skalę są eksperymentem

Rola ZIT – jak?

Rozwiązania formalnoprawne dla MOF/ZIT.

W polskim porządku prawnym, przy braku dojrzałej ustawy metropolitalnej wraz z dokumentami powiązаныmi najbliższej do ideału jest formie STOWARZYSZENIA JST.

Cechy dodatkowe, istotne na tym etapie:

- ➔ **Elastyczność** - statut i sposób zarządzania można dostosować do wizji rozwojowych poszczególnych MOF.
- ➔ **Samodzielność organizacyjna** (zatrudnienie, wynagrodzenia)
- ➔ **Obniżenie ryzyka konfliktu** – neutralny grunt dla godzenia różnic interesów
- ➔ **Możliwość tworzenia spółek/związków/porozumień celowych** itp.
- ➔ **Podmiot - instytucja „czytelna”** na poziomie UE i wyższym
- ➔ **Własny budżet** (składki) i samodzielność finansowa

Ta forma daje też dodatkowe możliwości w bliższej i dalszej perspektywie

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

dziś

jutro

pojutrze

Projekty komplementarne

Projekty komplementarne na poziomie regionalnym i krajowym – maksymalizacja efektu w oparciu o współpracę z IZ programów – wpływ na kształt kryteriów wyboru operacji do dofinansowania – preferencja dla wzmacniających procesy metropolitalne, zgodnych ze Strategią ZIT

Projekty partnerskie

Preferencje w procedurach konkursowych dla projektów partnerskich ZIT – czas na pilnowanie kryteriów i komitetów monitorujących

Kumulacja rezultatów

Zwiększona siła oddziaływania – kumulacja rezultatów premiująca ZIT-y w dowolnych procedurach konkursowych (w tym posiadanie diagnozy i zidentyfikowanych działań dla obszaru)

Efekty skali

Platforma przygotowywania wspólnych przetargów (korzyści skali) czy wspólnych zakupów energii (wzmocniona pozycja/premia negocjacyjna)

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

dziś

jutro

pojutrze

**Wnioskodawca:
na rzecz
i w imieniu**

Przyjęcie ciężaru merytorycznego i organizacyjnego przygotowania i realizacji projektów horyzontalnych /sieciowych przy wykorzystaniu zasobów i wiedzy wszystkich partnerów

**Projekty poza
Strategią ZIT**

Stowarzyszenie kreuje projekty własne na rzecz samorządów, możliwość „rozciągania” najlepszych projektów systemowych JST

- POPC CT2 – zwiększanie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK
- POWER CT11 – wzmacnianie zdolności instytucjonalnych instytucji publicznych i zainteresowanych stron oraz sprawności administracji publicznej

**Stowarzyszenie
jako beneficjent**

Stowarzyszenie jako nowy podmiot – beneficjent w programach operacyjnych (projekty własne ZIT np. rozwojowe i relacyjne finansowane z EFS) – wypracowanie modelu rozwojowego dla etapu po zakończeniu POPT

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

dziś

jutro

pojutrze

Operator IIF

Stowarzyszenie Związek ZIT może uruchomić i koordynować (lub zlecić koordynację) specyficznych instrumentów finansowych na poziomie MOF np. fundusz likwidacji niskiej emisji (wymiana pieców w gospodarstwach domowych) czy fundusz budowy przydomowych oczyszczalni ścieków tam gdzie włączenie do sieci jest ekonomicznie niezasadne. Oba fundusze mogą powstać w oparciu o rozwiązania już istniejące na poziomie JST – dodatkowe zasilenie środkami NFOŚiGW

Partner PPP

Partner publiczny w ramach PPP (efektywne zwłaszcza przy realizacji trybu: projektuj - buduj – finansuj – eksploatuj)

Partner w programach EWT

Stowarzyszenie „metropolitalne” jako beneficjent w programach EWT (Interreg CE, Interreg Baltic) i międzynarodowych programach twinningowych

Jeden podmiot

- Wzrost relacyjnego kapitału społecznego
- Koordynacja prac planistycznych i strategicznych
- Wpływ na politykę krajową – zwiększona reprezentacja

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

Sieciowanie JST - Podstawa prawna dla zawierania partnerstw na etapie przed aplikacyjnym

Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju znowelizowana do 2014 - 2020

Art. 28.

1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane, zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, projekty:

- 1) indywidualne – o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą;
- 2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów;
- 3) wyłonione w trybie konkursu.

(...)

Art. 28a.

1. W celu wspólnej realizacji projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.

2. Projekt partnerski jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym porozumieniem lub umową partnerską.

W przypadku projektów partnerskich, porozumienie lub umowa partnerska określa w szczególności zadania partnerów, zasady wspólnego zarządzania projektem oraz sposób przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów ponoszonych przez partnerów na realizację zadań w ramach projektu.

4. W przypadku projektów partnerskich realizowanych na podstawie umowy partnerskiej, podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:

- a) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów;
- b) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;
- c) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

Horyzont 2020 – Smart Cities and Communities

Portal Komisji Europejskiej informuje o naborze:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/opportunities/h2020/calls/h2020-scc-2015.html>

CALL – SMART CITIES AND COMMUNITIES

H2020-SCC-2015

Sub call of: H2020-SCC-2014-2015

Opening Date	10-12-2014	Deadline Date	05-05-2015 17:00:00 (Brussels local time)
Publication date	11-12-2013	Main Pillar	Societal Challenges
Total Call Budget	€107,180,000	OJ reference	OJ C361 of 11 December 2013
Status	Open		

Topic: Development of system standards for smart cities and communities solutions

SCC-03-2015

TOPICS:

- [SCC-01-2015: Smart Cities and Communities solutions integrating energy, transport, ICT sectors through lighthouse \(large scale demonstration - first of the kind\) projects](#)
- [SCC-03-2015: Development of system standards for smart cities and communities solutions](#)

Key drivers of future EU development mentioned in the program:

New knowledge, technologies and innovations can turn these challenges into opportunities.

The roll out of the digital economy will bring benefits across all sectors, through enhanced productivity, efficiency and innovation. Growth opportunities will come from new sources, such as the oceans and seas, **smart cities**, space applications, high performance computing and more efficient use and reuse of waste and raw materials, water, biomass and biomass processing by-products. Opportunities will also come from new forms of innovation, such as social and public sector innovation, and by integrating perspectives from social sciences and humanities.

Stowarzyszenie Związek ZIT – dodatkowe możliwości

Program URBACT III 2014-2020

Możliwości wsparcia miast, w tym realizujących ZIT w ramach Programu URBACT III na lata 2014-2020

Program URBACT – jest programem wymiany wiedzy i doświadczeń promującym zrównoważony rozwój miejski. URBACT pomaga miastom wypracować praktyczne, innowacyjne i zrównoważone metody, łączące wymiary: ekonomiczny, społeczny i środowiskowy.

URBACT III

- Budżet Programu to ok. 96 mln euro – rola URBACT-u jako platformy rozwoju miast będzie rosła – wzrost budżetu o ok. 40%
- 63% będzie przeznaczonych na wymianę doświadczeń oraz 31% na wsparcie dla miast w postaci: warsztatów, spotkań, organizacji wydarzeń
- Trzy rodzaje sieciowania dla miast: Planowania Działań, Realizacji (wdrażania), Transferu
- Wzrost roli Punktów Kontaktowych URBACT

17 grudnia 2014 r. Program URBACT III został zatwierdzony przez Komisję Europejską jako trzeci program EWT 2014-2020.

Pierwsze nabory konkursowe do dwóch rodzajów sieci tj. Planowania Działań i Wdrażania zostaną ogłoszone w marcu 2015.

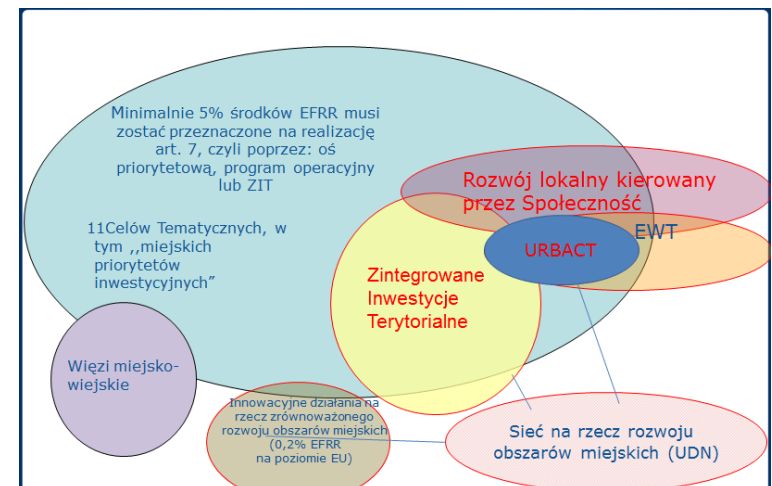
Założenie:

doświadczenia URBACT w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich umożliwi Programowi odegranie wiodącej roli w zapewnieniu skutecznego wdrożenia nowego instrumentu ZIT

Możliwe sposoby wsparcia

- Aktywność sieciowa dla miast – konkurs w ramach sieci wdrażania (II rodzaj sieci) i sieci transferu (III rodzaj sieci) dla miast realizujących art. 7 – koniec 2015r.
- Zwiększanie potencjału miast poprzez zastosowanie metod „URBACT-owskich” czyli organizację spotkań Lokalnych Grup Wsparcia i opracowania Lokalnych Planów Działania oraz szkoleń dla prezydentów/burmistrzów celem wymiany wiedzy, potencjału, pozytywnych doświadczeń, wzajemne uczenie się od siebie, dobre praktyki
- Komplementarność URBACT-u z innymi narzędziami - uczenie się w Sieci na rzecz Rozwoju Obszarów Miejskich (UDN)
- Inne mechanizmy wsparcia dla miast mają zostać wypracowane w 2015 roku – bazowanie na pomysłach państw członkowskich

Nowe rozwiązania polityki spójności

Stowarzyszenie związek ZIT – dodatkowe możliwości

Program Interreg 2014 - 2020

► Priorytety programu

INNOWACYJNOŚĆ ►

DOSTĘPNOŚĆ ►

ŚRODOWISKO ►

KONKURENCYJNOŚĆ ►

Głównym celem programu jest wzmocnienie spójności terytorialnej promowanie wewnętrznej integracji i poprawa konkurencyjności obszaru CE.

Minimalne wymogi ustalone dla Programu dla Europy Środkowej oznaczają, że konsorcja partnerskie angażować powinny:

- co najmniej trzech partnerów finansujących
- z co najmniej trzech krajów oraz
- z których co najmniej dwóch partnerów usytuowanych jest w unijnych regionach Europy Środkowej.

W programie partnerami mogą być:

- Władze publiczne dowolnego szczebla
- Public equivalent bodies (np. stowarzyszenia i agencje rozwoju)
- Instytucje prywatne, w tym prywatne firmy posiadające osobowość prawną

<http://europasrodkowa.gov.pl/program/obszar-programu>

INTERREG BALTIC

Program Interreg Region Morza Bałtyckiego został zatwierdzony przez Komisję Europejską 18 grudnia 2014 r.

Program wspiera transnarodową współpracę i integrację przez finansowanie projektów dotyczących kluczowych wyzwań i szans dla regionu. Transnarodowe projekty stanowią odpowiedź na potrzeby i problemy, z którymi poszczególne kraje nie są w stanie uporać się samodzielnie.

Priorytety programu to:

- potencjał innowacyjny (84,4 mln euro),
- efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi (84,4 mln euro)
- zrównoważony transport (66 mln euro).

Pierwszy etap naboru projektów trwa od 2 grudnia 2014 r. do 2 lutego 2015 r.

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. **System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT**
  - Ujęcie podmiotowe
  - **Ujęcie przedmiotowe**
  - Rozwiązania operacyjne i techniczne
  - Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń

Specyficzne elementy wyjściowe warunkujące docelowy system

Elementy wyjściowe dla budowy systemu wyboru projektów

Każde miasto jest inne vs. wszystkie miasta są podobne?

Typ metropolii: mono, duo czy policentryczne

Szczegółowa i wielowymiarowa diagnoza MOF

Konsensus formalny odzwierciedlony
w rozwiązaniach faktycznych - podmiotowość MOF

Konsensus faktyczny
– zarządzanie poprzez wizję

Instytucje – opór i bezwład organizacyjny

Mieszkańcy – kapitał społeczny i obywatelski

Metropolitan MIX

MOF

**Jak realizują się procesy urbanizacyjne w danym MOF
– pola interwencji Związku ZIT**

Budowa Metropolii – jak to działa?

Podstawowe pytania w indywidualnym ujęciu przedmiotowym

**Kluczowe
pytania
determinujące
wyznaczanie
kierunków
rozwoju MOF**

Co jest kluczowym elementem konstytuującym wspólny obszar metropolitalny i pozwala na taką jego identyfikację w opinii mieszkańców?

**Jakie są zasoby o największym potencjale indukcyjnym/katalizującym dla funkcji metropolitalnych?
Które zasoby należy w pierwszej kolejności potraktować jako zasoby własne MOF?**

Jakie działania będą impulsem rozwojowym dla przyszłości MOF? Jakie sfery wymagają natychmiastowych interwencji systemowych? (kluczowe procesy o wydłużonej inkubacji)

Budowa Metropolii – jak to działa? (1/3)

Co jest kluczowym elementem konstytuującym wspólny obszar metropolitalny i pozwala na taką jego identyfikację w opinii mieszkańców?

Z punktu widzenia mieszkańców takimi obszarami są najczęściej:

- Kompleksowe rozwiązania w zakresie komunikacji publicznej zacierające podziały administracyjne jednostek samorządu terytorialnego (linie metropolitalne)
- Jednolite rozwiązania w ramach kampanii informacyjnych i wizerunkowych skierowanych do konsumentów usług publicznych (np.: jednolity wzór/format kart metropolitalnych, biletów, informacji dla pasażerów, wiaty przystankowe, współniżniania kolorystyka taboru)
- Zwiększenie roli transportu alternatywnego – system roweru miejskiego ze ścieżkami oraz infrastrukturą twarda i miękką (zwiększenie roli oprzyrządowania wirtualnego)
- Kompleksowe rozwiązania w zakresie zarządzania przestrzeniami publicznymi

W wymiarze organizacyjnym oznacza to w ciągu maksimum 2 lat

- Ścisłą koordynację działań inwestycyjnych, powinien zostać osiągnięty, celem wykorzystania istniejącego potencjału jako podstawy rozwoju pozostałych funkcji metropolitalnych.
- Koordynację działań zarządców dróg właściwych dla poszczególnych JST
- Koordynację działań firm komunikacyjnych (MZK, przewoźnicy prywatni, spółki publiczne itp.).

Rozwiązania komunikacyjne spajające MOF oznaczają „wspólnienie” kosztów środowiskowych transportu publicznego (niska emisja) a więc stwarzają przestrzeń do podjęcia wspólnej interwencji w tym zakresie.

Budowa Metropolii – jak to działa? (2/3)

Jakie są zasoby o największym potencjale indukcyjnym/katalizującym dla funkcji metropolitalnych? Które zasoby należy w pierwszej kolejności potraktować jako zasoby własne?

Przeprowadzona diagnoza zasobów pozwala ocenić ich potencjalną rolę w kreowaniu siły metropolitalnej MOF. Rodzaje zasobów:

- zasoby ludzkie w rozumieniu kapitału intelektualnego, kapitału społecznego, siły roboczej
- materialne (środowiska i szeroko rozumianej kultury)

Działania mające na celu udostępnianie istniejących zasobów /wykorzystanie rezerw, uruchomienie zasobów uśpionych, wykorzystanie potencjału synergii i korzyści skali:

- Kompleksowe rozwiązania w zakresie przywrócenia części zasobów ludzkich pozostających poza obszarem szeroko rozumianej aktywności gospodarczej (osoby biernie społecznie/obywatelsko, bezrobotne, wykluczone, narażone na wykluczenie, wsparcie powrotu na rynek pracy dla młodych rodziców itp. Elementem wspierającym powinna być integracja i monitoring systemu opieki społecznej.
- Udostępniania zasobów przyrody ożywionej i nieożywionej z naciskiem na ochronę przed nadmierną antropopresją w stosunku do obszarów atrakcyjnych przyrodniczo.
- Kompleksowe rozwiązania w zakresie udostępniania zasobów kultury MOF , zwiększenie uczestnictwa w kulturze – szeroko rozumiana edukacja kulturalna. Wykorzystanie systemu przestrzeni publicznych. Wyrównanie poziomu/jakości infrastruktury kulturalnej w oparciu o wyartykułowane potrzeby lokalne.

Dostępność tych zasobów ułatwia budowanie oferty biznesowej w oparciu o lokalne/endogenne i unikalne zasoby

Budowa Metropolii – jak to działa? (3/3)

Jakie działania będą impulsem rozwojowym dla przyszłości MOF? Jakie sfery wymagają natychmiastowych interwencji systemowych? (kluczowe procesy o wydłużonej inkubacji)

Kluczowe zadania związane z zarządzaniem i potencjałem w opisanym zakresie to horyzontalnie:

- Kompleksowe wyrównanie poziomu/jakości kształcenia i infrastruktury edukacyjnej na wszystkich poziomach mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych
- Ujednolicenie i rozbudowa sprawnego systemu doradztwa zawodowego - rozwiązania uruchamiane już na etapie gimnazjów i utrzymujące kontakt młodzieży kształcącej się z instytucjami rynku pracy – znajomość struktury i trendów w popycie na pracę
- Wzmacnianie kompetencji kadry nauczycielskiej ze szczególnym naciskiem na wykorzystywanie TIK w procesie dydaktycznym jako elementu naturalnego
- Tworzenie interdyscyplinarnych rozwiązań edukacyjnych pobudzających samodzielność, kreatywność i przedsiębiorczość na każdym etapie kształcenia
- Budowanie sieci współpracy pomiędzy podmiotami reprezentującymi różne sektory gospodarki celem wymiany doświadczeń, staży, koordynacji i konsultacji (dla uczniów, nauczycieli, pracowników naukowych, przedsiębiorców)

W dobie gospodarki opartej na wiedzy, kluczowym zasobem budującym przewagi konkurencyjne stają się szeroko rozumiane zasoby ludzkie i społeczne, zwłaszcza w zakresie poziomu wykształcenia, posiadanych umiejętności, mobilności, kompetencji cyfrowych i aktywności obywatelskiej.

Układ celów strategicznych Strategii ZIT

Przykładowe rozwiązanie

Cel nadrzędny

Konsolidacja potencjału partnerów ZIT na rzecz rozwoju nowoczesnych funkcji metropolitalnych

Cel Strategiczny 1

Efektywność transportowa i energetyczna oraz zintegrowane strategie niskoemisyjne

- Działanie 1.1 Efektywność energetyczna i strategie niskoemisyjne (PI 4.3)
- Działanie 1.2 Efektywność transportu publicznego (PI 4.5)

Cel Strategiczny 2

Efektywne gospodarowanie zasobami środowiska naturalnego i kultury

- Działanie 2.1 Zmniejszenie presji na środowisko – gosp. wodna (PI 6.2)
- Działanie 2.2 Udostępnianie zasobów (PI 6.3)
- Działanie 2.3 Zielona infrastruktura (PI 6.4)

Cel Strategiczny 3

Zrównoważony rozwój społeczno–gospodarczy i wsparcie procesów inkluzji

- Działanie 3.1 Równość kobiet i mężczyzn (PI 8.8)
- Działanie 3.2 Inkluzja społeczna (PI 9.4, 9.7)
- Działanie 3.3 Zrównoważona rewitalizacja (PI 9.2)

Cel Strategiczny 4

Nowoczesny i zintegrowany system kształcenia dzieci i młodzieży

- Działanie 4.1 Infrastruktura kształcenia (PI 10.4)
- Działanie 4.2 Kształcenie systemowe (A i B) (PI 10.1, 10.3 BIS)

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. **System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT**
  - Ujęcie podmiotowe
  - Ujęcie przedmiotowe
  - **Rozwiązania operacyjne i techniczne**
  - Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT

Specyficzne rozumienie klasycznych zagadnień projektowych

Zadanie ZIT

„Celem narzędzia ZIT jest realizacja pakietów różnych tematycznie, ale wzajemnie powiązanych i komplementarnych projektów”

Po ustaleniu ram podmiotowych i przedmiotowych systemu można przejść do rozwiązań operacyjnych dotyczących m.in. następujących zagadnień:

- 1 Definicja projektu/pakietu projektów dla ZIT
- 2 Minimalny poziom partnerstwa w pojedynczych projektach i ich ograniczenia
- 3 Komplementarność obligatoryjna i pożądana
- 4 Możliwe sposoby integrowania interwencji środkami EFS i EFRR

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT (1/4)

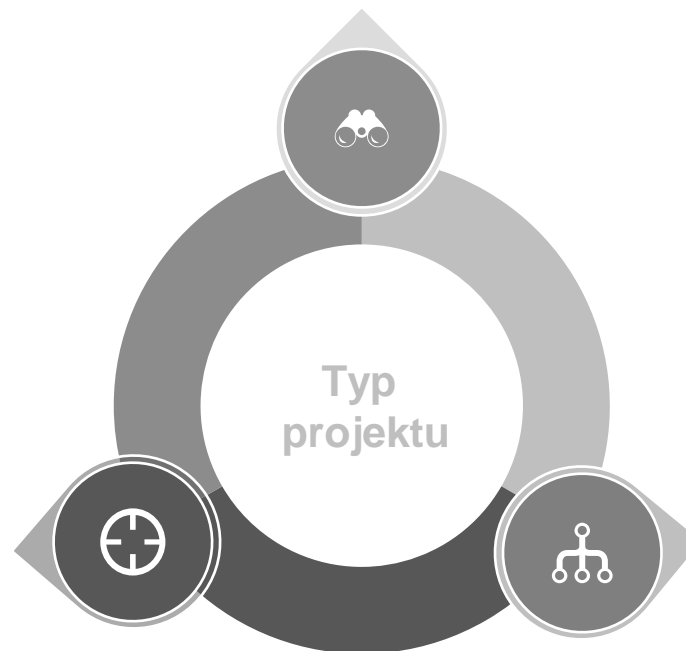
Definicja projektu/pakietu projektów dla ZIT (1/2)

STRATEGICZNY

Projekt niosący nowe rozwiązania oraz zasadniczą zmianę organizacyjną i funkcjonalną, tworzący **nowe środowisko dla realizacji innych projektów**. Projekt mający charakter „zitetwórczy”, niezbędny do realizacji podstawowego celu powołania ZIT, realizowany wspólnie przez lub na rzecz wszystkich członków i przynoszący jako rezultat kluczową zmianę systemową w obszarze podejmowanej interwencji.

SYSTEMOWY

Kompleksowe podejście przy różnym poziomie zaangażowania. Projekt składa się z szeregu różnych działań/zadań (szczególna rola partnerstwa i podziału zadań zapobiegającego dublowaniu interwencji w tym pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym).

INTEGRUJACY

Horyzontalny - wypracowanie i **ujednoczenie rozwiązań organizacyjnych i funkcjonalnych** stosowanych przez wszystkich członków celem stworzenia jednego narzędzia/systemu/rozwiązania w danym obszarze interwencji. (długi okres przygotowań, best practices)

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT (1/4)

Definicja projektu/pakietu projektów dla ZIT (2/2)

Każdy typ projektu może być realizowany w dowolnym z trybów, ich połączeniu lub formie dodatkowej, jeśli to konieczne	
Tryb realizacji	Ogólna charakterystyka trybu
Klasyczny projekt partnerski	Rozwiązanie najprostsze organizacyjnie oparte o podstawy zarządzania projektami finansowanymi ze środków zewnętrznych. Zgodnie z wymogami ZIT projektem podstawowym będzie zawsze projekt realizowany w partnerstwie, np.: Projekt grupy JST (w tym całego Związku ZIT): <ul style="list-style-type: none"> • przekazany w trybie pzp stronie trzeciej • prowadzony przez wybranego lidera • Prowadzony przez liderów w ujęciu funkcjonalnym lub obszarowym
Wiązka projektów	Rozwiązanie stosowane często w przypadku bardzo rozległych projektów systemowych w ramach których partnerstwo zostaje zawarte przez jednostki z wielu sektorów (publiczny – komercyjny/prywatny - pozarządowy). Koordynacja i utrzymanie spójności w ramach uzgodnionego podziału zadań odbywa się na poziomie komitetu sterującego i niezbędnych spotkań operacyjnych (właściwe skalkulowanie ryzyka niepełnego osiągnięcia rezultatów każdego z podprojektów i podjęcie stosownych działań mitygujących.)
Projekt parasolowy	Rozwiązanie stosowane gdy podmiot publiczny ma na celu stymulowanie rozwoju sieci jednostek/organizacji/grup, które mogą realizować zadania zlecone bądź inne istotne dla lokalnych społeczności . Tryb daje w dłuższej perspektywie znacząco lepsze rezultaty w zakresie ożywienia społeczności lokalnej i generuje rozwiązania odciążające budżet sektora finansów publicznych, stosowane dla uzyskanie pewnego poziomu standaryzacji opartej jednak o inicjatywy sektorów poza sektorem finansów publicznych
Projekt konkursowy/ w typie budżetu obywatelskiego	Rozwiązanie stosowane w sytuacji, gdy celem jest pobudzenie aktywności lokalnych społeczności na rzecz samodzielnego wygenerowania i wdrożenia rozwiązań dla własnych zdiagnozowanych problemów przy założeniu odmienności potrzeb w każdym z przypadków . Ten tryb realizacji jest szczególnie polecany w przypadku: <ul style="list-style-type: none"> • Systemowych projektów rewitalizacyjnych • Konieczności podjęcia działań niestandardowych, poszukiwania nowych rozwiązań, • Konieczności podjęcia działań aktywizujących lokalne społeczności w określonym kierunku Przygotowanie trybu konkursowego powinno opierać się o bezpośrednią współpracę z potencjalnymi aplikującymi w tym w zakresie formy aplikacji, kryteriów wyboru, możliwych kosztów kwalifikowanych, kryteriów wyboru, doboru wskaźników i oczekiwanych rezultatów działań. Właściwie przygotowane projekty konkursowe są efektywnym sposobem wspierania zmian społecznych w ramach dużych projektów systemowych.

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT (2/4)

Minimalny poziom partnerstwa

Kwestie minimalnego poziomu partnerstwa sprzyjającego uruchomieniu/przyspieszeniu procesów metropolitalnych rozstrzyga się:

1

W odniesieniu do dokumentów wiodących (RPO, KPO - Idemarkacja)

2

W odniesieniu do specyfiki metropolitalnej (duopolis, sieciowa, klasyczna)

3

W odniesieniu do istniejących tradycji współpracy

4

W odniesieniu do liczebności Związku ZIT

5

W odniesieniu do poziomu kapitału społecznego i poziomu rywalizacji

6

W odniesieniu do planowanej formy współpracy w ramach stowarzyszenia (np. siła miasta wojewódzkiego, rola JST pierścienia)

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT (3/4)

Komplementarność obligatoryjna i pożądana projektów

Każde zwiększenie poziomu komplementarności, **o ile faktycznie zrealizowane** – znacząco sprzyja uruchomieniu i przyspieszeniu procesów metropolitalnych

Podstawowe rozwiązania operacyjne wynikające z charakteru ZIT (4/4)

Sposoby integrowania interwencji środkami EFS i EFRR

Możliwe rozwiązania gwarantujące z jednej strony spójność interwencji, a z drugiej odmienny, dopasowany do potrzeb poziom zintegrowania i realizacji zasad partnerstwa.

Wariant I CROSSFINANCING

Wariant II ZWIĄZANE PROJEKTY SYSTEMOWE

Wariant III PROJEKTY MIESZANE

Charakter Priorytetu Inwestycyjnego determinuje najwygodniejszą formułę integracji

Wykorzystanie dopuszczalnego dla danego Priorytetu Inwestycyjnego poziomu crossfinancingu w przypadku, gdy jest to niezbędne dla osiągnięcia docelowych produktów i rezultatów projektu. Możliwe do zastosowania zwłaszcza w działaniach finansowanych z EFRR (rekomendowana część „miękką” wspierająca cele interwencji infrastrukturalnej)

Realizowane w ścisłej współpracy minimum dwóch jednostek / organizacji:

W przypadku, gdy obie jednostki reprezentują sektor publiczny - porozumienie o współpracy
W przypadku, gdy jednostka z sektora finansów publicznych planuje zawrzeć partnerstwo z organizacją spoza sektora, przed uruchomieniem procedury aplikowania o środki wybiera partnera lub partnerów spoza sektora w trybie opisanym w art. 28 a pkt 4 ustawy o zasadach prowadzeniu polityki rozwoju

Wspólnie z Partnerem opracowywane są dwa w pełni komplementarne wnioski aplikacyjne finansowane z EFS i EFRR z założeniem, że interwencja infrastrukturalna będzie oceniana w kontekście realizacji celów interwencji „miękkiej” (wspólny KOP dla oceny prezentacji)

Wnioski podlegają łącznej ocenie na poziomie Związku ZIT (koordynacja harmonogramów oceny lub powołanie dodatkowego panelu na potrzeby oceny danego wniosku) z odpowiednich osi priorytetowych. Rekomenduje się zastosowanie ww. wariantu dla np.: PI 9b, 8iv, 9i, 9iv, 10a.

Wariant bazujący na WARIANCIE II, z dodatkowymi elementami sprzyjającymi aktywizacji społeczności lokalnych.

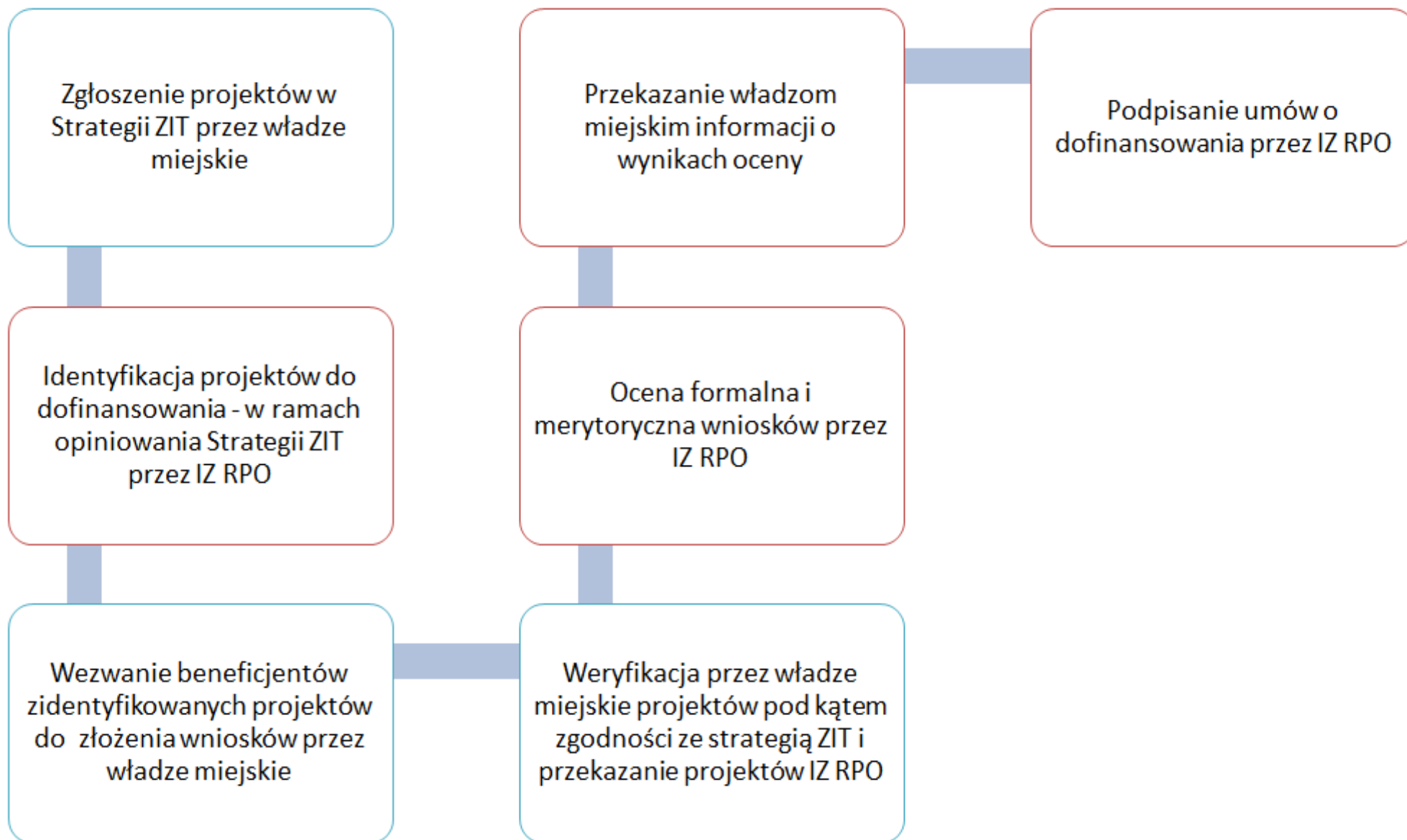
Projekt systemowy w którym cz. główna (najczęściej infrastrukturalna) jest prowadzona przez jednostkę SFP, która jednocześnie przygotowuje projekt miękki systemowy do uruchomienia jako konkurs dla szerokiej grupy beneficjentów na projekty wykorzystujące / wspierające cele inwestycji infrastrukturalnej (element wiążący to cel i miejsce interwencji). Procedury konkursowe mogą czerpać z najlepszych praktyk „budżetów obywatelskich”.

Projekt „miękki” jest uruchamiany ze stosownym opóźnieniem w stosunku do projektu infrastrukturalnego w taki sposób, aby działania odbywały się w obiektach powstałych w wyniku realizacji projektu infrastrukturalnego. Rekomenduje się zastosowanie ww. wariantu dla np. PI 9b, 6c.

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT
  - Ujęcie podmiotowe
  - Ujęcie przedmiotowe
  - Rozwiązania operacyjne i techniczne
  - **Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń**

Realizacja Strategii ZIT – minimalne powierzenie zadań Związkom ZIT w trybie pozakonkursowym

Projekty w ramach ZIT wybrane w procedurze pozakonkursowej

Zestawienie informacji

ZIT ma ci do zasady zwiększone przyzwolenie na realizację projektów w procedurze pozakonkursowej jednakże nadal głównym trybem wyboru pozostaje procedura konkursowa.

Tryb pozakonkursowy pozostaje jednak nadal jako wyjątek a nie reguła

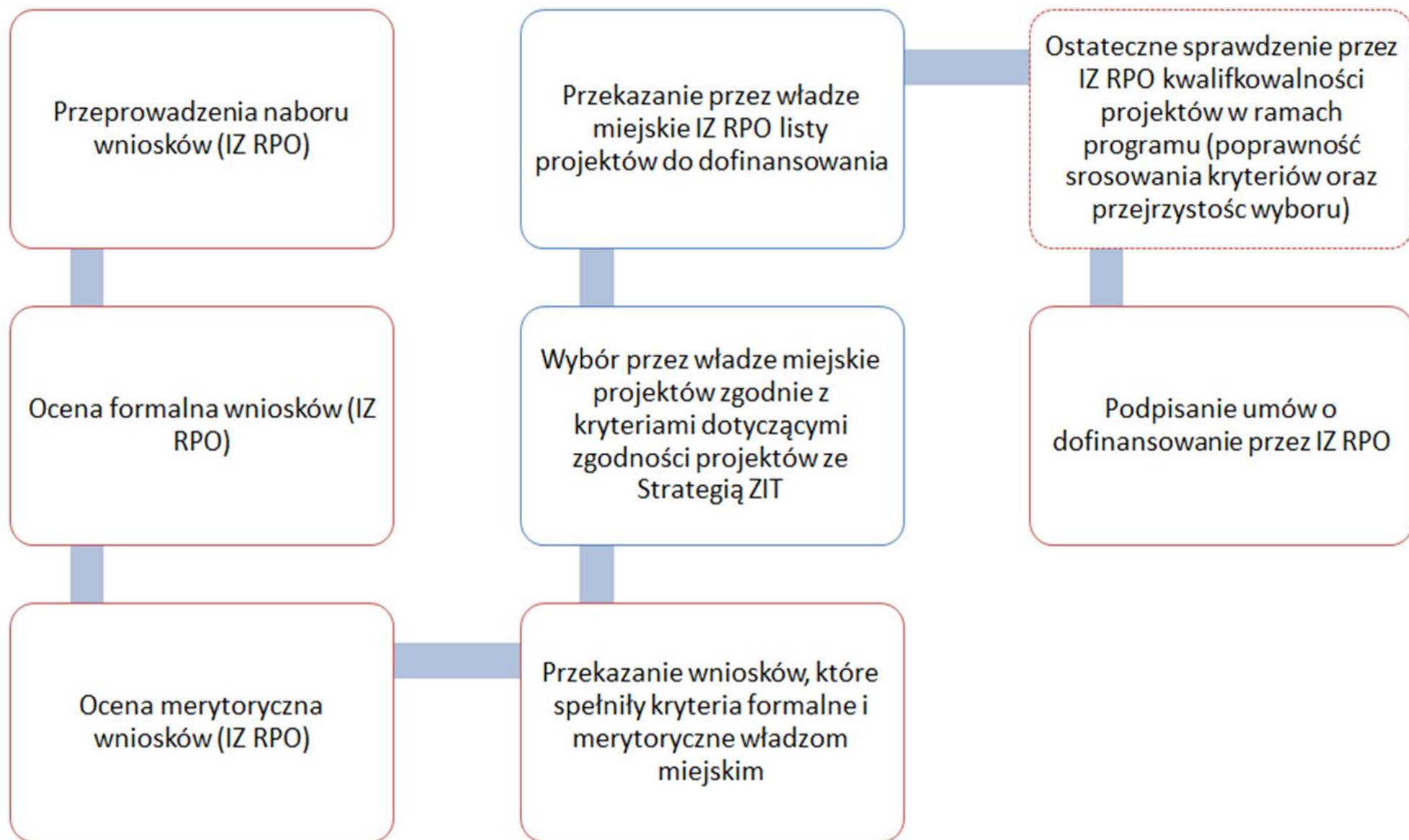
Biorąc pod uwagę najlepsze praktyki kreowania metropolii policentrycznych i korespondujące z nimi cele Strategii ZIT, a także mając na względzie zalecenia KE dotyczące minimalizowania roli projektów wybieranych do realizacji w trybach pozakonkursowych należy wydzielić dla budżetu ZIT maksymalnie ograniczoną liczbę projektów do wyboru w procedurze pozakonkursowej.

Mają to być przedsięwzięcia o charakterze projektów systemowych, strategicznych i/lub integrujących wypracowane wspólnie, jako efekt konsensusu członków ZIT.

Lista projektów podlega akceptacji przez Związek wraz ze Strategią ZIT i jest przedkładana wraz do akceptacji przez IZ RPO a następnie MIR.

Podjęcie stosownej uchwały wydziela z danej alokacji na PI część środków na rzecz tych projektów pozostawiając pozostałe środki dla potencjalnych beneficjentów, do rozdysponowania w uzgodnionej procedurze konkursowej.

Realizacja Strategii ZIT – minimalne powierzenie zadań Związkom ZIT w trybie konkursowym

Procedura konkursowa w kontekście celów procesu

Samodzielność decyzyjna a minimalne powierzenie zadań Związkom ZIT

Z perspektywy doświadczeń w naborze i ocenie wniosków w dotychczasowych trybach łatwo podnieść zarzuty wobec zaproponowanego schematu

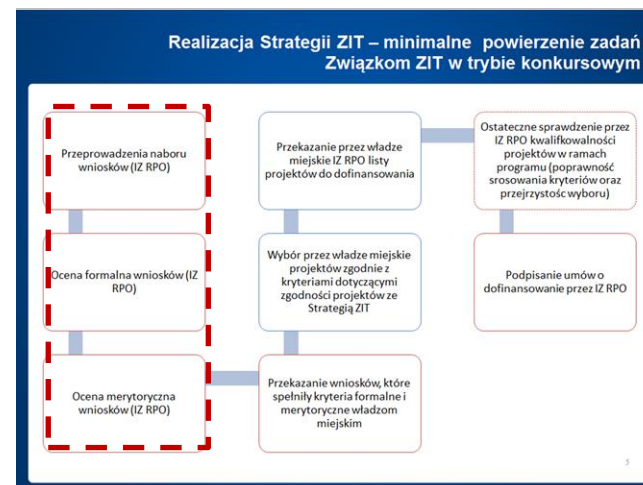
1. Taki system wyboru sprawi że najpierw filtrem formalnym urzędnicy wybiorą pomysły samorządów na współpracę – a potem, z wybranych będzie wybierał ZIT - odpaść mogą nowatorskie i w duchu „zitowym”
2. Takie podejście wymusza też dużo większe nakłady finansowe od beneficjentów – żeby przejść formalną/merytoryczną – trzeba wypełnić wnioski i posiadać całą dokumentację.
3. Takie podejście też znacząco wydłuża czas – de facto są trzy oceny co zwiększa ryzyko opóźnień (ewaluacja 2018r. i rezerwą wykonania)
4. W sytuacjach konfliktu interesów lub sporów o innym podłożu rozciągnięty proces oceny stanowi duże ryzyko – UP: Samodzielność ZIT-ów
5. ....

Z punktu widzenia celu powierzenia

Celem tego pierwszego etapu jest zapewnienie , że Związek ZIT wybiera projekty wpisujące się / możliwe do realizacji z danego PI w RPO

Z punktu widzenia efektywności procesu jest to właściwe podejście i nie warto rezygnować z tego elementu, ale warto przenieść proces „pod dach ZIT” ponieważ:

- Zrealizowany cel etapu bez ograniczania samodzielności ZIT
- Wzmocniona współpraca ZIT-IZ
- Przepływ informacji (koordynacja harmonogramów)
- Udział IZ w procedurze wyboru minimalizuje ryzyko kosztownych pomyłek w wyborze
- Obniżone czasowe i finansowe koszty procesu przy zachowaniu skuteczności

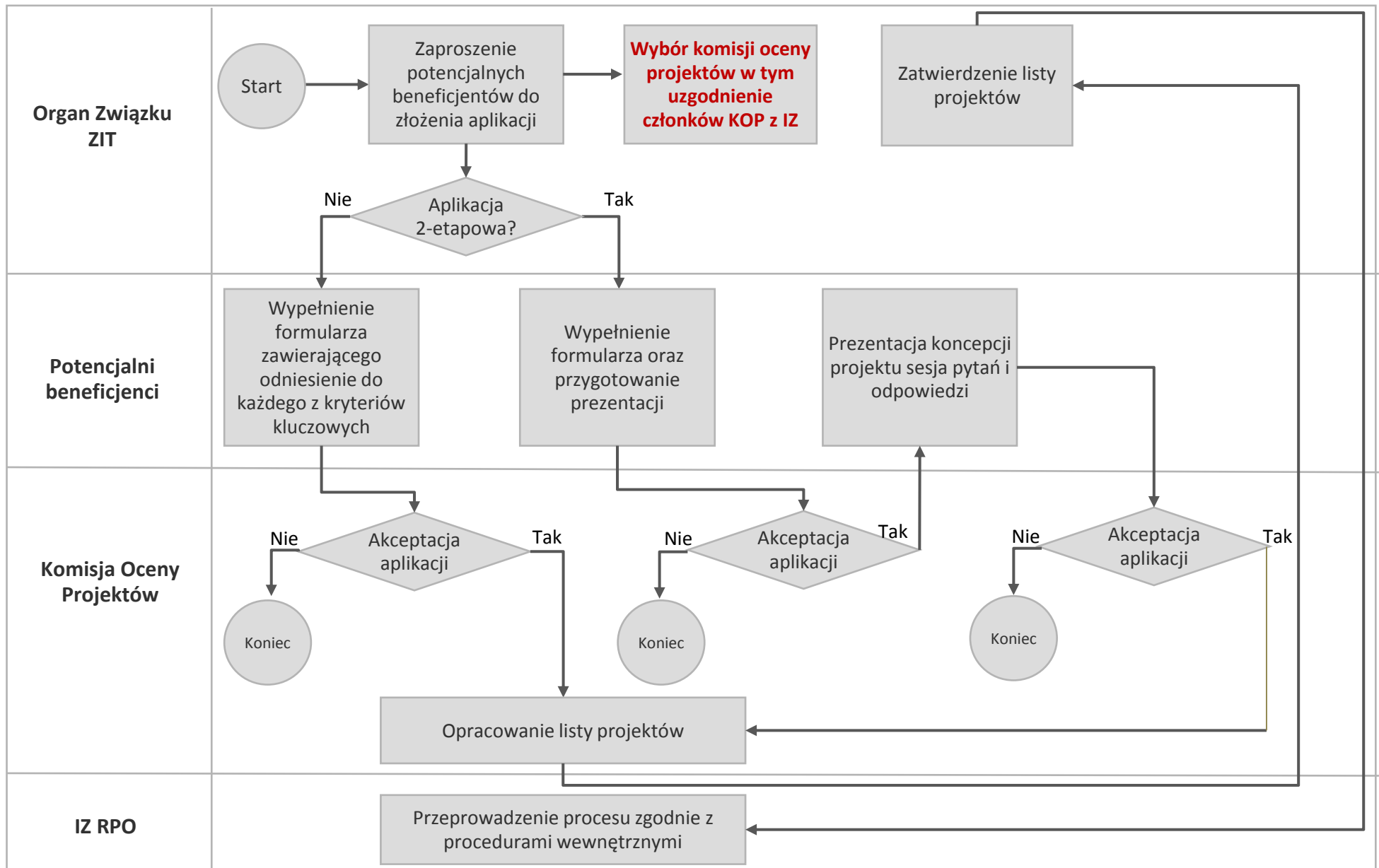

„Przenieść pod dach ZIT”

oznacza taką modyfikację zaproponowanej procedury konkursowej, która daje przedstawicielom IZ decyzje 0/1 co do dalszego procedowania z projektem ale decyzja ta jest podejmowana w ramach KOP w procedurze oceny wniosków na poziomie Związku ZIT

Szczegóły procesu oceny

Rozwiązanie ramowe – schemat procesu

Szczegóły procesu oceny

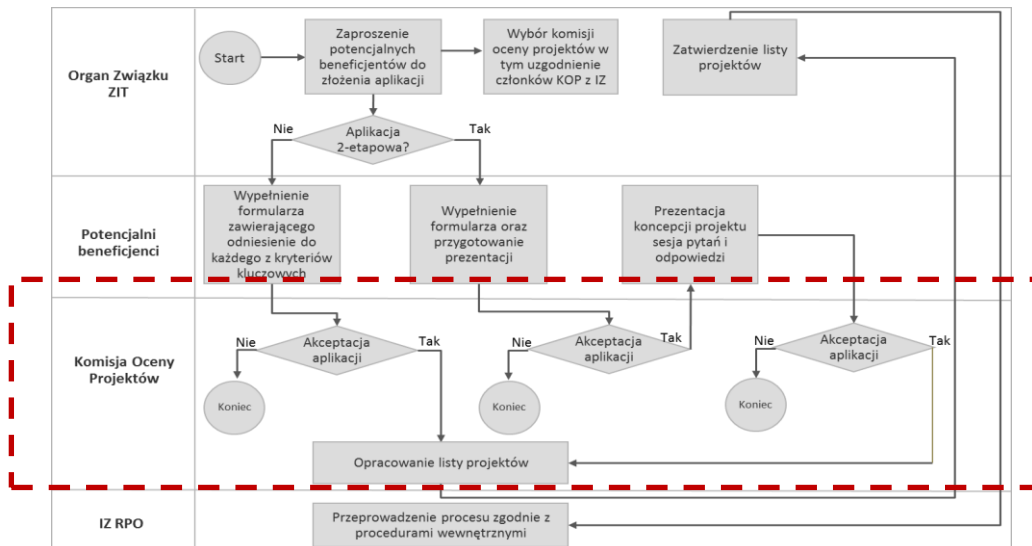
Rozwiązanie ramowe – informacje ogólne

Aplikacje podlegają ocenie komisyjnej na formularzu oceny pod kątem następujących zestawów kryteriów:

Kryteria ogólne ZIT – wynikające z opisanych w Umowie Partnerstwa zasad realizacji ZIT jako szczególnego narzędzia integrującego interwencję funduszami polityki spójności. Ocena na podstawie tych kryteriów będzie polegała na przyporządkowaniu w formularzu oceny określenia SPEŁNIA / NIE SPEŁNIA, przy czym jedynie projekty, które spełniają wszystkie kryteria ogólne będą podlegały dalszej ocenie

Kryteria specyficzne – zasady kategoryzacji projektów MoSCoW, które umożliwią uszeregowanie wybranych projektów spełniających kryteria ogólne pod kątem ich efektywności w osiągnięciu celu. Ocena następuje poprzez przyporządkowanie ocenianego projektu do jednej z czterech kategorii.

Ocena punktowa wspierająca uszeregowanie projektów wewnątrz kategorii (10 pkt.)

Ostateczna lista projektów zawiera zestawienie przedsięwzięć wskazanych do dofinansowania w ramach danego PI uszeregowanych zgodnie z ich ważnością z punktu widzenia MOF.

Szczegóły procesu oceny

Przykładowe kryteria ogólne ZIT (1/4)

Kryteria ogólne ZIT

Kryterium potrzeb strategicznych

Projekt jest odpowiedzią na główne i najpilniejsze problemy w odniesieniu do rozwoju metropolitalnego obszaru, zdiagnozowane w Strategii ZIT w zakresie danego PI. Projekt zintegrowany bezpośrednio wynika także z konkretnych potrzeb i działań wskazanych w opracowanych na poziomie MOF lub szerszym dokumentach strategicznych, opartych na rzetelnych diagnozach istniejących potrzeb.

Kryterium rozwiązań kompleksowych

Projekt oferuje kompleksowe rozwiązanie dla danego problemu, uwzględniające jego złożoność, różnych interesariuszy i konieczność długofalowego utrzymania efektów. Projekt zintegrowany oferuje kompletne rozwiązanie systemowe w sposób istotny niwelujące zdiagnozowane problemy i znacząco oddziałujący na zaplanowane wskaźniki produktu i rezultatu. Jedną z cech projektów systemowych jest bazowanie na szczegółowej i kompletnej analizie problemu oraz rozwiązaniach indywidualnie dopasowanych do zdiagnozowanej sytuacji, w związku z tym jako pierwszy etap przedsięwzięcia należy uznać: przeprowadzenie pogłębionej diagnozy problemu i opracowanie scenariuszy postępowania

Szczegóły procesu oceny

Przykładowe kryteria ogólne ZIT (2/4)

Kryteria ogólne ZIT

Kryterium komplementarności przedsięwzięcia

Projekt jest ściśle powiązany działaniami zrealizowanymi /planowanymi do realizacji z Programów Krajowych i innych źródeł finansowania. Powiązanie to ma charakter funkcjonalny i bezpośredni wyrażony odpowiednimi wskaźnikami. Realizacja projektu w sposób kwantyfikowalny wyzyska potencjał synergii dla każdego z projektów.

Kryterium spójności w ramach systemu wsparcia

Projekt jest spójny z założeniami polityk krajowych i wspólnotowych dla perspektywy finansowej 2014- 2020 w zakresie swojej tematyki. W ramach tego kryterium oceniane jest czy zakres i rodzaj interwencji przewidzianej projektem może być finansowany zgodnie z regułami obowiązującymi dla RPO w aktualnej perspektywie finansowej. **(kryt. IZ)**

Kryterium dotyczące zintegrowanego charakteru przedsięwzięcia

Projekt ma charakter zintegrowany w formie adekwatnej do zdiagnozowanych potrzeb i gwarantującej osiągnięcie zaplanowanych rezultatów. Projekt zintegrowany zawiera część „miękką” i „twardą” w proporcjach odpowiednich dla danego CT, połączoną według akceptowalnego dla ZIT wariantu. W przypadku równoległych projektów systemowych jako „projekt” rozumiane są oba przedsięwzięcia łącznie.

Szczegóły procesu oceny

Przykładowe kryteria ogólne ZIT (3/4)

Kryteria ogólne ZIT

Kryterium typu interwencji dla danego Priorytetu Inwestycyjnego

Projekt adresuje potrzeby wszystkich członków ZIT zgłaszających zapotrzebowanie w zakresie danego typu interwencji. Projekt zintegrowany opisuje odrębny typ przedsięwzięcia planowanego do wsparcia w ramach danego priorytetu. Nie występują projekty konkurencyjne w znaczeniu typu interwencji, a wyłącznie projekty synergicznie uzupełniające się. W sytuacji stwierdzenia więcej niż jednego projektu w danym typie – partnerzy powinni zostać wezwani do wniesienia poprawek poprzez połączenie projektów w jeden i dopiero taki może podlegać dalszej ocenie. **WYŁĄCZENIA** (ograniczenia kwotowe w linii demarkacyjnej)

Kryterium partnerstwa ponadlokalnego

Projekt zintegrowany łączy minimum 5 JST z terenu MOF (w tym np. wspólny zakup usług na rzecz planowanych inwestycji), niemożliwe są do realizacji projekty lustrzane.

- Dla PI 4c; 6c; 9b kryterium wyłączone - istnieje ograniczenie kwotowe w Linii Demarkacyjnej
- Dla PI 10iv kryterium otrzymuje brzmienie: Projekt zintegrowany łączy minimum 2 JST z terenu MOF

Szczegóły procesu oceny

Przykładowe kryteria ogólne ZIT (4/4)

Kryteria ogólne ZIT

Kryterium dojrzałości partnerstwa

Projekt zintegrowany ma jasno wskazanego lidera przedsięwzięcia, który odpowiada za jego realizację oraz posiada ustanowione zasady współpracy i podział zadań na potrzeby realizacji przedsięwzięcia będącego jego przedmiotem.

Opisane kryteria są swego rodzaju pierwszym filtrem:

pozwolą wybrać projekty które umożliwią realizację założonych celów Strategii ZIT w ramach przyjętych założeń i rozwiązań technicznych wynikających z charakteru narzędzia zintegrowanych inwestycji terytorialnych. Przy ograniczonym budżecie to rozwiązanie może być niewystarczające.

Rozwiązanie – wykorzystanie technik popularnych w analizie biznesowej w celu osiągnięcia wspólnego zrozumienia pomiędzy interesariuszami, co do znaczenia, jakie ma dla nich każda grupa projektów. W przypadku projektów przeznaczonych do realizacji w formule ZIT metoda ta umożliwia dokonanie priorytetyzacji projektów z uwzględnieniem ich wagi dla rozwoju MOF.

Propozycja: technika MoSCoW

Szczegóły procesu oceny

Priorytetyzacja projektów z uwzględnieniem wagi dla MOF - Kryteria specyficzne Technika MoSCoW

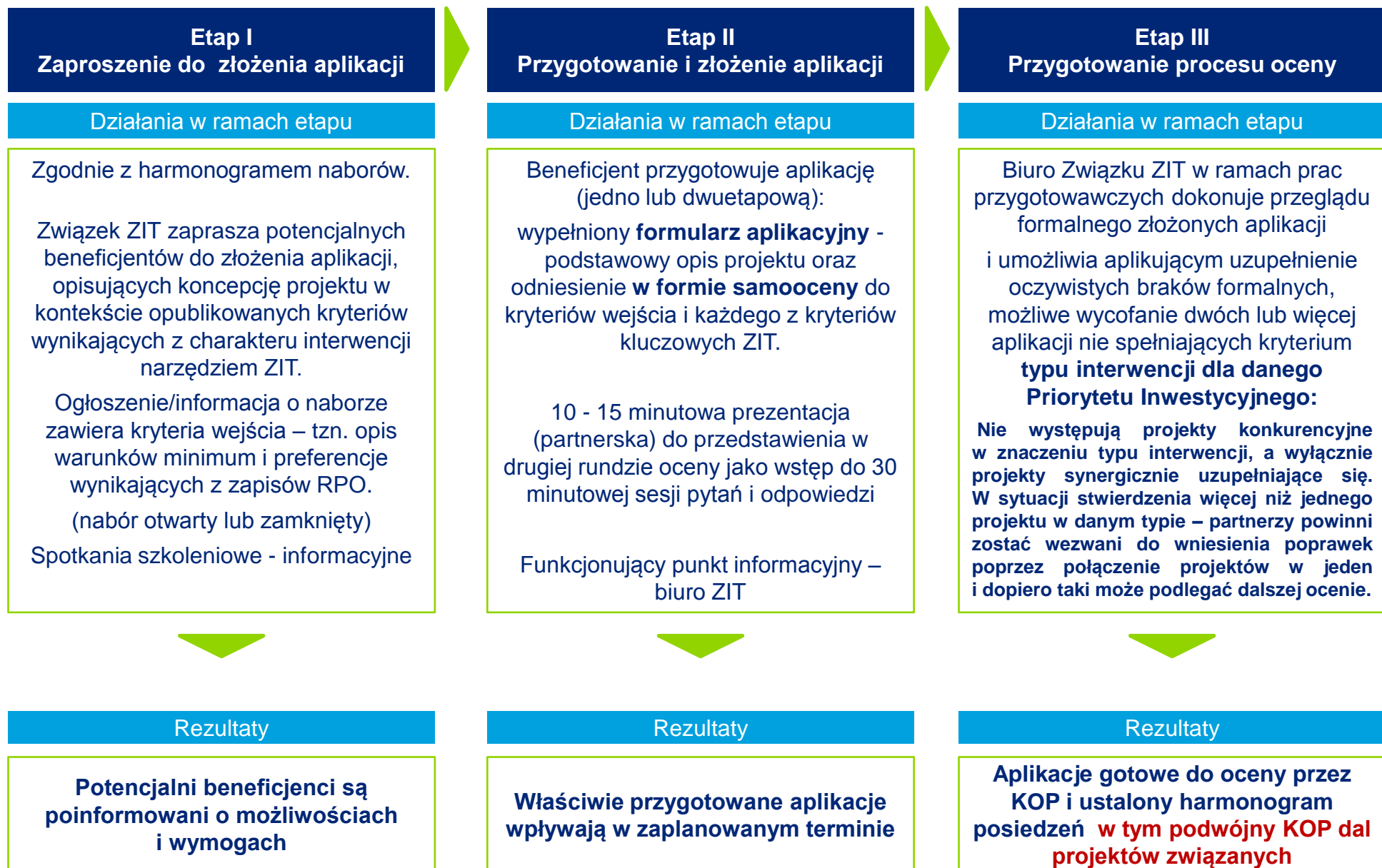
Po przeprowadzeniu oceny kryteriami ogólnymi, w stosunku do pakietów projektów, które przejdą pozytywnie ocenę na tym etapie stosuje się kryteria specyficzne w oparciu o opisane poniżej zasady kategoryzacji.

MoSCoW	Ogólne kryteria oceny
M – MUST (musi być zrealizowany w ramach ZIT)	<ul style="list-style-type: none"> • Komplementarne do kluczowych projektów miast wojewódzkich finansowanych z programów krajowych (np. POIiŚ 2014-2020) uzupełniają i synergicznie wspierają interwencję na rzecz rozwiązania podstawowych problemów MOF. • Kompleksowo i w modelu partnerskim dla całego MOF w znaczący sposób wpływają na jeden z kluczowych problemów wykazanych w analizie (Kategorie komplementarności A3)
S – SHOULD (powinien być zrealizowany w ramach ZIT)	<ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowe, zintegrowane i realizowane w partnerstwach na rzecz rozwiązania problemów dotyczących powyżej 50% ludności MOF, przy założeniu następującej hierarchii preferencji: • Projekty partnerstw, w których uczestniczy ponad 80% JST w tym miasto/miasta rdzenia • Projekty partnerstw, w których uczestniczy miasto rdzenia i ponad połowa JST z ZIT • Projekty partnerstw z minimum 5 JST z obszaru MOF.
C – COULD (może, przy dostępności zasobów)	<ul style="list-style-type: none"> • Grupa projektów zintegrowanych, które mają na celu rozwiązanie problemów dotyczących mniej niż 50% ludności MOF przy utrzymaniu warunków brzegowych w postaci partnerstwa minimum 5 gmin oraz wypełnieniu kryteriów ogólnych ZIT.
W – WON'T (nie będzie realizowany w ramach ZIT)	<ul style="list-style-type: none"> • Projekt ma swoje potencjalne źródło finansowania w innych programach lub nie kwalifikuje się do typów działań w danym priorytecie inwestycyjnym) (drugi filtr dla IZ)

Sekcje	Zawartość	Pola do wypełnienia
Skrócony opis przedsięwzięcia		
	<p>Tytuł</p> <p>Zasięg terytorialny/partnerzy/wybrana formuła współpracy</p> <p>Główne zadania w ramach przedsięwzięcia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wspólne partnerów (budżet: UE/JST) • Indywidualne w ramach podziału zadań w partnerstwie (budżet: UE/JST) <p>Ramowy harmonogram realizacji przedsięwzięcia</p> <p>Opis roli projektu dla realizacji celów ZIT w tym opisany wartością wskaźników i przyporządkowanie do kategorii (MoSCoW)</p> <p>Opis sposobu łączenia działań miękkich i twardych</p> <p>Dodatkowe informacje</p>	<p></p> <p></p> <p></p> <p>Max. 1500 znaków</p> <p>Max. 1500 znaków (informacja na temat projektów powiązanych)</p> <p>Max. 500 znaków</p>
Autoocena – kryteria wejścia do PI		
	<p>Treść kryterium wynikająca z opisu danego PI w RPO WKP i przeniesione do Strategii ZIT – możliwe jest odesłanie wnioskodawców do Szczegółowego Opisu Osi/Priorytetu w RPO celem potwierdzenia spójności</p> <p>Kryterium 1</p> <p>Kryterium 2</p>	<p>Autoocena zarówno w zakresie spełnia/ nie spełnia z uzasadnieniem jak i z uzasadnieniem wskazania wartości podlegającej preferencji</p> <p>Max. 500 znaków</p>
Autoocena – kryteria ZIT		
	<p>Treść kryterium ogólnego</p> <p>Kryterium 1</p> <p>Kryterium ...</p> <p>Kryterium ...</p> <p>Kryterium 8</p>	<p>Autoocena</p> <p>Max 1000 znaków</p> <p>Max 1000 znaków</p> <p>Max 1000 znaków</p> <p>Max 1000 znaków</p>

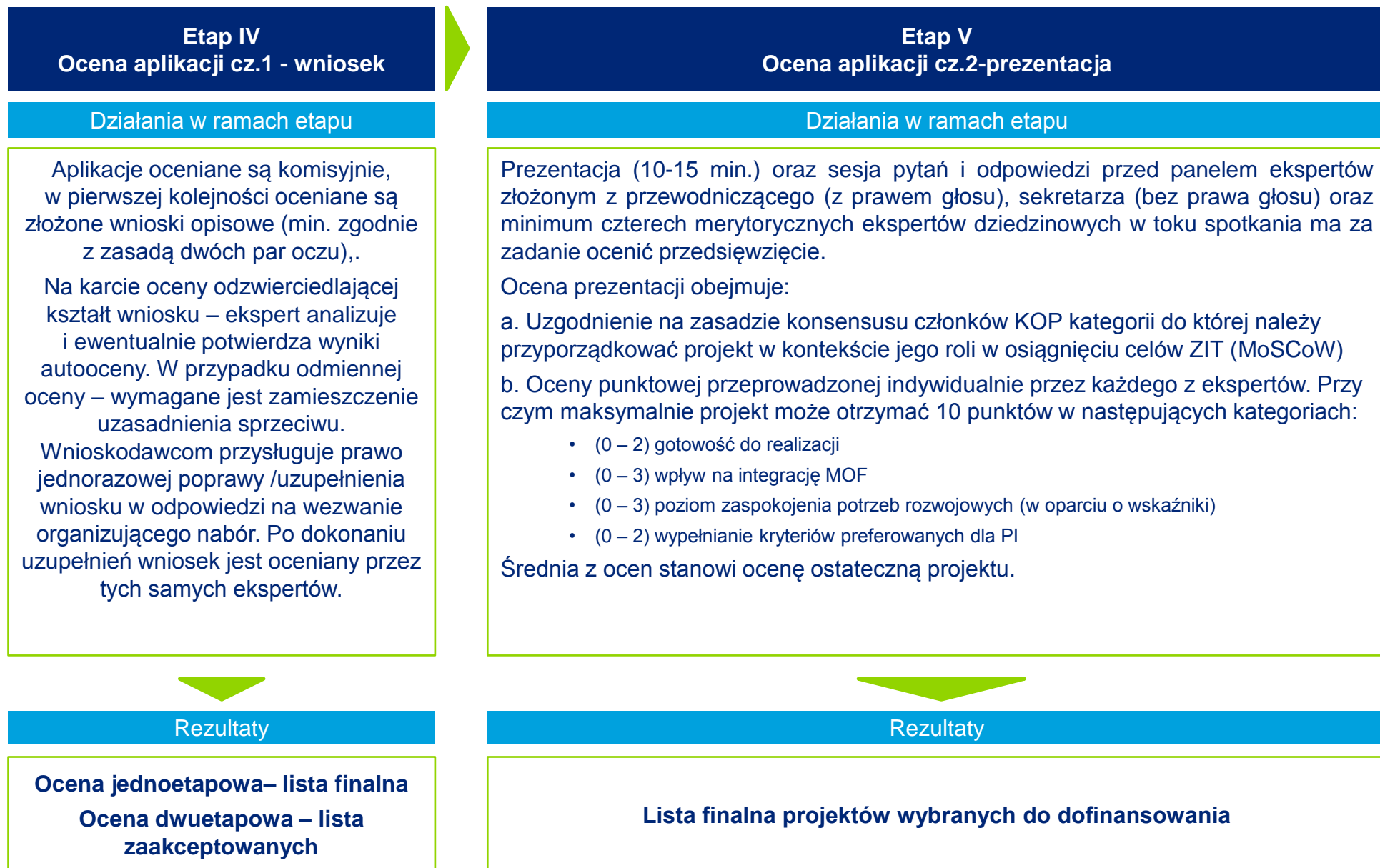
Nabór i ocena wniosków w systemie

Etapy procesu (1/3)

Nabór i ocena wniosków w systemie

Etapy procesu (2/3)

Nabór i ocena wniosków w systemie

Etapy procesu (3/3)

Agenda

1. Zasady warsztatów
2. Wprowadzenie – współczesne procesy urbanizacyjne
3. System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT
  - Ujęcie podmiotowe
  - Ujęcie przedmiotowe
  - Rozwiązania operacyjne i techniczne
  - Rozwiązanie ramowe w ramach przyjętych założeń
4. **Podsumowanie**

Podsumowanie

System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT.

Omawiane zagadnienia

Współczesne procesy urbanizacyjne:

- Nieuchronne i kompleksowe
- Częściowo sterowalne
- Wymagające nowego – horyzontalnego podejścia

Stowarzyszenie Związków ZIT jako baza dla zarządzania metropolitalnego

- Elastyczność organizacyjna i funkcjonalna
- Samodzielność neutralność i horyzont planowania
- Partnerstwo wielowymiarowe i opcje (spółki, związki)
- Budżet i dodatkowe źródła finansowania

Wyjątkowość i potencjał MOF

- Metropolitan Mix
- Budowa metropolii (elementy konstytuujące, zasoby metropolitalne, impulsy rozwojowe o wydłużonej inkubacji)
- Indywidualny układ celów strategicznych i operacyjnych dla MOF

Rozwiązania operacyjne i techniczne w systemie wyboru projektów

- Definicje ZIT-owe (projekt-pakiet projektów; partnerstwo; komplementarność; integracja interwencji EFS i EFRR)
- Proces naboru i oceny w ramach ZIT w oparciu o założenia zewnętrzne – kryteria oceny i relacje z IZ

Podsumowanie

System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT.

Wnioski

- **Nowe narzędzie – ZIT** – to wyraz nowej filozofii dla rozwoju MOF a nie sposób na rozdystrybuowanie dodatkowej puli środków
- Kryteria wyboru i sam proces aplikacji są ostatnim elementem całego systemu

- Projekty „ZIT-owe” wymagają większego wysiłku i wyższych kompetencji ale gwarantują znacznie szersze oddziaływanie
- „Stawka” jest znacznie wyższa niż wartość środków bezpośrednio dostępnych

Projekty ZIT wymagają modyfikacji podejścia do:

- Definicji projektu zintegrowanego – pakietu projektów
- Niezbędnego poziomu partnerstwa w projekcie
- Komplementarności obligatoryjnej i pożądanej
- Sposobów łączenia interwencji EFS i EFRR

Tryb pozakonkursowy jako naturalny tryb dla projektów strategicznych ZIT – ujednoczone definicje typów (strategiczny, integrujący i systemowy) i trybów realizacji projektów na potrzeby danego ZIT (klasyczny, wiązka, parasolowy, konkursowy)

Podsumowanie

System i kryteria wyboru projektów realizujących Strategię ZIT.

Wnioski

Tryb konkursowy pozostaje głównym trybem wyboru (powyżej 50% środków), jednak jest to konkurs w oparciu o kryteria specyficzne dla ZIT

Procedura konkursowa powinna zachowywać następujące cechy:

- Pełna samodzielność Związku ZIT w pierwszym wyborze projektów (zgodnie z UP i w duchu Krajowej Polityki Miejskiej)
- Zapewnienie pracy w kontekście możliwości finansowania przedsięwzięcia w ramach danego PI w RPO
- Ścisła współpraca i koordynacja działań pomiędzy IP a IZ
- Możliwość oceny na podstawie sesji wysłuchania potencjalnych beneficjentów co ułatwia właściwe zrozumienie projektu w przypadku zintegrowanych projektów partnerskich
- Ograniczenie kosztów przygotowania dokumentacji (pierwsza ocena przez Związek ZIT, ocena pomysłu, autoocena przez beneficjenta), pełna dokumentacja jest przygotowywana dla projektów wybranych.

Konieczność zaproponowania procedury odwoławczej od wyników oceny przez związek ZIT

Kontakt:

Radosław Kubaś

Senior Manager | Public Sector & Infrastructure/Real Estate

Deloitte Consulting S.A.

Al. Jana Pawła II 19, 00-854 Warszawa, Polska

Tel/Direct: +48 (0)22 511 04 98 | | Mobile: +48 (0) 664 15 19 03

rkubas@deloittece.com | www.deloitte.com/pl

Renata Siwiec

Senior Consultant

Deloitte Consulting S.A.

Al. Jana Pawła II 19, 00-854, Warszawa, Polska

Tel/Direct: +48 (0) 22 348 3 348 | Mobile: +48 (0) 604 55 44 99

rsiwiec@deloittece.com | www.deloitte.com/pl

Deloitte.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.com/pl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

© 2015 Deloitte